

Europejska Inicjatywa Obywatelska
w obronie

Małżeństwa i Rodziny

I. Proponowany wniosek do Komisji Europejskiej

- **Tytuł przedkładanej inicjatywy obywatelskiej:** Europejska Inicjatywa Obywatelska w obronie Małżeństwa i Rodziny
- **Temat:** Horyzontalnie stosowane Rozporządzenie precyzujące znaczenia małżeństwa i rodziny w prawie UE: małżeństwo jest związkiem mężczyzny i kobiety, a rodzina jest oparta na małżeństwie i/lub pokrewieństwie.
- **Cele proponowanej inicjatywy obywatelskiej, które Komisja powinna wziąć pod uwagę:** Postępująca fragmentacja pojęć „rodzina” i „małżeństwo” stanowi problem dla UE. Legislacja UE odwołuje się do obu terminów, ich znaczenie jednak jest coraz bardziej nieostre, a dyrektywy unijne stosują rozbieżne definicje. Inicjatywa ta proponuje rozwiązanie owego problemu przez przyjęcie jednej, obejmującej całą UE, definicji obu pojęć zgodnej z ustawodawstwem wszystkich krajów członkowskich UE. Inicjatywa jest w pełni zgodna z art. 9 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej, gwarantując Państwom Członkowskim kompetencję do pełnego regulowania kwestii związanych z małżeństwem i rodziną.
- **Powiązane postanowienia traktatowe:** art. 9 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej, art. 81.3 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej

II. Projekt aktu prawnego

Projekt:

ROZPORZĄDZENIA RADY
W sprawie ochrony małżeństwa i rodziny

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art.

81 ust. 3,

uwzględniając wniosek Komisji,

uwzględniając opinię Parlamentu Europejskiego,

uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno-Społecznego,

uwzględniając opinię Komitetu Regionów,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Wspólnota międzynarodowa, w Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka z 1948 r., Międzynarodowym Pakcie Praw Obywatelskich i Politycznych z 1966 r. oraz Międzynarodowym Pakcie Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych z 1966 r. uznała fundamentalny społeczny wymiar osoby ludzkiej, potwierdzając, że rodzina powstała na fundamencie małżeństwa pomiędzy jednym mężczyzną i jedną kobietą, instytucji pierwotnej w stosunku do Państwa, stanowi naturalną i podstawową komórkę społeczną, i jest w związku z tym uprawniona do ochrony ze strony społeczeństwa i Państwa (cf. PDPC, art. 16, MPPOiP, art. 23, MPPGSiK, art. 10)
- (2) Konwencja o Prawach Dziecka z 1989r. uznaje, że dziecko ma prawo do poznania swoich rodziców i do opieki z ich strony (cf. KoPD, art. 7 ust. 1) oraz że rodzina, podstawowa komórka społeczeństwa, stanowi naturalne środowisko rozwoju i dobra dzieci (cf. KoPD, Preambuła para 5)
- (3) Dla pełnego i harmonijnego rozwoju osobowości, dziecko powinno wychowywać się w środowisku rodzinnym, w atmosferze szczęścia, miłości i zrozumienia (cf. KoPD, Preambuła para 6), i w związku z tym rodzina powinna być otoczona niezbędną ochroną i wsparciem, aby mogła w pełnym zakresie wypełniać swoje obowiązki w społeczeństwie (cf. KoPD, Preambuła para 5)
- (4) Preambuła Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności podkreśla, że Powszechna Deklaracja Praw Człowieka „zmierza do zapewnienia powszechnego i efektywnego stosowania zawartych w niej praw” oraz że „Rządy Państw europejskich działających w tym samym duchu i posiadających wspólne dziedzictwo ideałów i tradycji politycznych, poszanowania wolności i rządów prawa, podjąć pierwsze kroki w celu zbiorowego zagwarantowania niektórych praw wymienionych w Powszechnej Deklaracji”
- (5) Liczne wyzwania, które aktualnie napotyka rodzina, między innymi warunki społeczne, sprawiają, że trudno jest niektórym pojąć prawdziwą naturę małżeństwa, osiągnąć ideał wierności i solidarności w miłości małżeńskiej, wychować dzieci i podtrzymać komórkę rodziny. Warunki te spotęgowały dezintegrację rodziny, która z kolei negatywnie wpłynęła na dobro całego społeczeństwa.

- (6) Społeczeństwo i państwo mają prawny obowiązek, by chronić rodzinę w zadaniu wydawania na świat dzieci i ich edukowania jako odpowiedzialnych obywateli i uczestników życia społecznego w sposób promujący rozwój osobisty oraz wspólne dobro całego społeczeństwa.
- (7) Międzynarodowa legislacja dotycząca praw człowieka (e.g. PDPC art. 16, EKPC art. 12) nierozwiązalnie łączy pojęcie „założenia rodziny” z pojęciem „małżeństwa”; tym samym, precyzując, iż celem małżeństwa jest założenie nowej rodziny;
- (8) Ochrona rodziny, opisana w międzynarodowych traktatach dotyczących praw człowieka, ma na celu szczególnie ochronę rodziny, która „ma prawo do ochrony ze strony społeczeństwa i Państwa” (PDPC art. 16 ust. 3, MPPOiP art. 23 ust. 1) „w okresie trwania odpowiedzialności rodziny za opiekę i wychowania dzieci pozostających na jej utrzymaniu” (MPPGSiK art. 10 ust. 1)
- (9) Dobro dzieci jest głównym celem ochrony prawnej przyznanej rodzinie i małżeństwu,
- (10) Prawne uznanie jakie społeczeństwo daje parze jest przyznane nie ze względu na istnienie uczucia miłości, które należy do domeny życia prywatnego, lecz ze względu na potencjalny wkład na rzecz dobra wspólnego, jaki para może mieć poprzez założenie rodziny;
- (11) Relacja pomiędzy ojcem lub matką i jego lub jej dziećmi jest *ipso facto* relacją rodzinną. Z kolei relacja pomiędzy rodzicami jest relacją rodzinną jedynie na skutek ich nieprzymuszenie wyrażonej woli do tego, by założyć rodzinę. W systemach prawnych, w których funkcjonuje instytucja małżeństwa, wola ta manifestuje się poprzez akt prawny zawarcia małżeństwa. Zatem, z punktu widzenia prawa, pojęcie rodziny powinno być definiowane poprzez pokrewieństwo oraz małżeństwo.
- (12) Wydaje się zatem stosowne i uzasadnione wprowadzenie szczególnego statusu prawnego, ze szczególną ochroną, związkowi między mężczyzną a kobietą;
- (13) Wydaje się równie stosowne i uzasadnione by ów szczególny status i równa ochrona nie była przyznawana innym rodzajom związków, różnym od małżeństwa jeśli chodzi o strukturę i cel.

- (14) Choć art. 9 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej stwierdza, że „prawo do zawarcia małżeństwa i prawo do założenia rodziny są gwarantowane zgodnie z ustawami krajowymi regulującymi korzystanie z tych praw”, nie zawiera on żadnej definicji małżeństwa. Artykuł daje zatem Państwom Członkowskim swobodę w kwestii wprowadzenia dowolnej definicji (o ile jest ona zgodna z pozostałymi międzynarodowymi zobowiązaniami), nie obliguje jednak UE, gdy działającej w ramach swych kompetencji, ani też żadnego z jej Państw Członkowskich, by zalegalizować lub prawnie uznać jakąkolwiek nową formę małżeństwa, na przykład małżeństwo między osobami tej samej płci.
- (15) Jak na razie UE posługuje się różnymi definicjami „rodziny” w różnych aktach prawnych, odwołując się do różnych postanowień traktatowych. Pożądane wydaje się zharmonizowanie tych definicji.
- (16) Definicje „rodziny” i „małżeństwa” wyłącznie dla celów aktów prawnych przyjętych w ramach Unii Europejskiej nie narusza wyłącznej kompetencji Państw Członkowskich do regulowania kwestii prawnych związanych z prawem rodzinnym. W ramach tej wyłącznej kompetencji, Państwa Członkowskie mogą zatem mimo niniejszego Rozporządzenia przyjąć szerszą definicję „rodziny” i „małżeństwa”.
- (17) Państwa Członkowskie powinny pozostać niezależne w kwestii wykonywania swych kompetencji w zakresie prawa rodzinnego. Żadne Państwo Członkowskie nie jest obowiązane do uznania definicji „małżeństwa” i „rodziny” pozostających w sprzeczności z ich własnym porządkiem publicznym.

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1 - Zakres

Rozporządzenie dotyczy wszystkich aktów prawnych przyjętych przez Unię Europejską na podstawie Traktatu o Unii Europejskiej, oraz do wszystkich środków podjętych przez Państwa Członkowskie, w celu przeniesienia lub wdrożenia tych aktów prawnych UE pozostawiając nienaruszonymi kompetencje Państw Członkowskich do regulowania kwestii prawnych związanych z instytucjami małżeństwa oraz rodziny w sferze ich kompetencji.

Artykuł 2 – Definicja małżeństwa, rodziny, oraz życia rodzinnego

Określając znaczenie aktów prawnych należących do prawa UE, lub innego orzeczenia, Rozporządzenia, lub interpretacji Komisji Europejskiej lub innych agend UE,

(a) słowo „małżeństwo” oznacza związek prawny między jednym mężczyzną oraz jedną kobietą jako mężem i żoną, zaś słowo „małżonek” odnosi się jedynie do osoby płci przeciwnej, będącej mężem lub żoną;

(b) słowo „rodzina” obejmuje:

(i) małżonków,

(ii) potomstwo osoby i/lub małżonka,

(iii) bezpośrednich krewnych w linii wstępnej osoby lub małżonka

(c) słowa „życie rodzinne” oraz „relacja rodzinna” obejmują relacje między:

(i) małżonkami, lub

(ii) osobą oraz inną osobą wymienioną w ustępie (b) pkt. (ii) oraz (iii).

Artykuł 3 – Kompetencje zarezerwowane dla Państw Członkowskich

Żadne państwo Członkowskie nie będzie obowiązane do uznania publicznego aktu, zaświadczenia, lub procedury sądowej żadnego innego Państwa, dotyczących relacji między osobami traktowanymi jako małżeństwo lub rodzina w świetle prawa tego innego Państwa, ani uprawnienia lub roszczenia wynikających z takiej relacji, jeśli relacja ta nie odpowiada definicji zawartej w art. 2.

Artykuł 4 – Uchylenia

Następujące postanowienia zostają uchylone z dniem wejścia w życie tego Rozporządzenia:

– Art. 2 ust. 2 of Dyrektywy 2004/38/EC w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium Państw Członkowskich

– Art. 2 ust. 1 lit. b Dyrektywy 2012/29/EU ustanawiająca normy minimalne w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw

– (...) ¹

Artykuł 5 – Wejście w życie

Niniejsze Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem jego opublikowania w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

Sporządzono w Brukseli, dnia....

Dla Komitetu

Prezydent